

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
Judecătorul: C. Valah,
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru,

Î N C H E I E R E

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecătorul
judecători

Svetlana Filincova,
Nicolae Craiu,
Dumitru Visternicean,

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Zagoreanu Andrei împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Primăriei și Consiliului mun. Chișinău, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Manole Dumitru cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017,

C O N S T A T Ă :

La 03 februarie 2017, Zagoreanu Andrei a depus cererea de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Primăriei și Consiliului mun. Chișinău, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Manole Dumitru, cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

În motivarea acțiunii, reclamantul, indică că la 16 februarie 2010 Curtea de Apel Chișinău i-a admis cererea de chemare în judecată, obligând Consiliul mun. Chișinău să îl asigure cu spațiu locativ, emițând în acest sens hotărârea nr.3-1152/10.

Zagoreanu Andrei precizează, că prin încheierea din 09 aprilie 2010, executorul judecătoresc Ungureanu Oleg a dispus intentarea procedurii de executare cu propunerea Consiliului și Primăriei mun. Chișinău de a executa în termen de 15 zile

documentul executoriu, iar ulterior procedura de executare a fost strămutată executorului judecătoresc Manole Dumitru, în baza actului de preluare nr.031-33/11 din 02 septembrie 2011.

Reclamantul invocă, că prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 09 aprilie 2015 a fost constatat faptul încălcării dreptului său la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2010, pentru perioada 11 decembrie 2013-31 ianuarie 2015, cu încasarea din bugetul de stat în beneficiul său a prejudiciului material în mărime de 73000 lei și moral de 1000 lei, în rest acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată.

Zagoreanu Andrei menționează, că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2015 a fost respins apelul său, admis apelul declarant de Ministerul Justiției al Republicii Moldova casată integral hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 09 aprilie 2015 și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Ulterior, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 noiembrie 2015 a fost casată decizia Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2015 și hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 09 aprilie 2015 în partea admiterii parțiale a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care s-a respins pretenția lui Zagoreanu Andrei împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral. În rest hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 09 aprilie 2015 a fost menținută.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 februarie 2016, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2016, s-a admis o nouă cerere de chemare în judecată împotriva statului, constatând încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-1152/10, cu încasarea prejudiciului material în mărime de 40000 lei pentru perioada până la 31 decembrie 2015.

Reclamantul precizează, că prin încheierea Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-2512/16 din 26 octombrie 2016 a fost declarat inadmisibil recursul Ministerului Justiției.

Zagoreanu Andrei relatează că în pofida existenței a două hotărâri irevocabile emise în temeiul Legii nr.87 din 21 aprilie 2011, până în prezent titlul executoriu rămâne neexecutat, fapt prin care continuă să i se încalce drepturile recunoscute și garantate, acțiuni și inacțiuni prin care în mod direct îi sunt cauzate prejudicii de ordin material, exprimate prin necesitatea închirierii spațiului locativ și moral manifestat prin stare de stres și nervi ținând cont de atitudinea și tratamentul autorităților față de dreptul reclamantului recunoscut și garantat.

Referitor la prejudiciul moral, a menționat că mecanismul instituit prin Legea nr.87 din 2011 este neefectiv și neeficient, tergiversează executarea hotărârii judecătorești impunând reclamantului pierdere de timp și suferințe morale cauzate de sistemul birocratic al formalităților impuse, că inacțiunile debitorilor cauzează suferințe morale și membrilor familiei sale, deoarece subiectul „spațiul locativ” este

neconsumat, nemaivorbind de lipsa mijloacelor financiare suficiente pentru achitarea chiriei, având și 2 copii minori la întreținere.

Reclamantul a specificat, că se conduce de jurisprudența CEDO și Recomandarea nr. 6 a Curții Supreme de Justiție, prin care mărimea prejudiciului moral pentru 12 luni de întârziere este de aproximativ 600 Euro și câte 300 Euro pentru fiecare perioadă următoare de 6 luni de întârziere, precum și de elementele ce caracterizează noțiunea de termen rezonabil cum ar fi: complexitatea cauzei, comportamentul părților care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților și miza (interesul) reclamantului. Astfel, consideră, că suma de 300 Euro echivalent în lei moldovenești reprezintă o satisfacție echitabilă a prejudiciului moral pentru perioada 01 august 2016 - 31 ianuarie 2017 (6 luni de neexecutare continuă).

Referitor la prejudiciul material, reclamantul a menționat că lipsa spațiului locativ l-a determinat să închirieze apartament în mun. Chișinău la prețurile de piață, or neexecutarea hotărârii privind asigurarea cu spațiu locativ, îl lipsește de dreptul să dispună de bunul imobil. A relatat, că a încheiat contract de locațiune a unui apartament cu 2 odăi, situat în mun. XXXXXX, str. XXXXXX, ap. XXXXXX, înregistrat la Direcția Administrare Fiscală Rîșcani, conform căruia plata lunară pentru chirie constituie 4000 lei, reprezentând prejudiciul material cauzat pentru perioada 01 august 2016 - 31 ianuarie 2017. Zagoreanu Andrei consideră, că prejudiciul material total cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești în prezenta cerere constituie 24000 lei (6 luni x 4000 lei/lună) pentru perioada 01 august 2016-31 ianuarie 2017.

Reclamantul solicită admiterea cereri de chemare în judecată, constatarea încălcării art. 6 §1 CEDO, art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție exprimat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-1152/10 din 16 februarie 2010 și încălcarea dreptului la protecția proprietății, încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției a prejudiciului material cauzat ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești în sumă de 240000 lei pentru perioada 01 august 2016-31 ianuarie 2017 cu titlu de cheltuieli pentru închirierea spațiului locativ și a prejudiciului moral în mărime de 300 Euro echivalent în valută națională pentru perioada de 6 luni de zile de neexecutare în baza Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești (nr.87 din 21 aprilie 2011, publicată în M.O. la 01 iulie 2011 Nr. 107-109, art. Nr : 282).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 03 aprilie 2017 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată, a fost dispus constatarea încălcării dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2010 (nr. 3-1152/10). A fost încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Zagoreanu Andrei, prejudiciul material pentru neexecutarea hotărârii judecătorești raportat la perioada

01 august 2016-31 ianuarie 2017, în mărime de 24000 lei. În rest, a fost respinsă ca neîntemeiată pretenția privind încasarea prejudiciului moral, deoarece instanța a constatat că admiterea parțială a acțiunii reclamantului constituie prin sine o satisfacție echitabilă.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 26 aprilie 2017, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus apel nemotivat, iar la 19 iulie 2017 cerere de apel motivată asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 03 aprilie 2017, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 s-a respins cererea de apel declarată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 03 aprilie 2017 (f.d.82).

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 16 martie 2018, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d.98-105).

În susținerea recursului recurentul a indicat, că consideră decizia Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 neîntemeiată și pasibilă de a fi casată sau modificată.

Recurentul opinează că instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe eronat a interpretat dreptul material care reglementează aprecierea prejudiciului material și moral. Consideră concluziile primei instanțe de încasare a prejudiciului ca fiind nejustificate, or, hotărârea a cărei neexecutare se invocă obligă Administrația Publică Locală să acorde spațiu locativ în posesie și folosință și nicidecum în proprietate privată, iar aprecierea judecătorului privind evaluarea daunelor morale subiectivă. Criteriile care stau la baza cuantumului despăgubirilor trebuie să fie obiective împărtășind criteriul general evocat de instanța europeană, potrivit căruia despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă reputației, având în vedere gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți

la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea a altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens Completul reține, că sarcina instanței de recurs la aceasta etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justice și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei

cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziilor instanței de apel, i-ar alegațiile invocate în recurs nu indică încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei pentru declararea recursului admisibil.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

D I S P U N E :

Recursul, declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean